

stete; men da det ikke gik ind paa Finansloven, vedblev Situationen at være den samme, som den var, hvor det unægtelig var Regjeringen, der havde Ansvaret. I det Dieblit man bagefter kunde sige, at det var Folkethingets Skyld, at vi ikke fik det, da var det en anden Sag. De ville indrømme, og det vil den ærede Ordfører ogsaa sikkert være nødt til at indrømme, at hvis man ikke havde gjort Noget af det, som nu stete, og hvis der saa var kommen Krig, vilde man have hørt det som en almindelig Bebreidelse, at Regjeringen, der stod med den Magt, som den havde, ikke havde gjort Noget. Det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) gav jo forøvrigt det ærede Medlem fra Hjerteminde (N. Andersen) ganske Ret i, at Ministeriet havde Magten og brugte den. De sige selv, at vi have Magten, men hvis der saa i Tilfælde af Krig ikke var gjort Noget, mon der da vilde blive sagt, at det var Folkethingets Skyld? Ret, man vilde have sagt, at det var Regjeringens Skyld, som ikke vilde eller turde bruge den Magt, den havde, saa den Bemærkning om den konstitutionelle Praxis forekommer mig under de Forhold ikke at have den ringeste Betydning. Den ærede Ordfører kom dernæst ind paa en Udvikling af sin Opfattelse af de ydre politiske, europæiske Forhold for Dieblittet. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa det. Jeg skal kun sige, at for mig staar det saaledes, at den politiske Situation ikke er bedre nu, end den var for 2 Aar siden, da Regjeringen først ansaa det for nødvendigt at begynde paa disse Arbejder; jeg anser den tværtimod for at være betydelig værre. Jeg skal ikke søge her at trætte Dem med at fremsøre Detailler f. Ex. fra Udlandets militære Budgetter eller Udtalelser eller Andet, der kan tjene som Bevis for den Opfattelse; men jeg vil kun sige, at det er fuldstændig forskellige Opfattelser, der ligge til Grund for den ærede Ordførers Mening og min Mening, naar han siger, at Forholdene ere saaledes, at der er Mulighed for Krig en Gang i Fremtiden; det er der under alle Forhold, men nu er der meget Mere: der er Sandsynlighed. Alle ville vistnok indrømme, at første Gang Befæstningsjagen blev ført frem af den nuværende Regjering, nemlig i 1875, var den politiske Situation i Europa ikke nær saa

tilspidset som nu; derfor var det forsvarligt at vente, naar man ikke kunde blive enige, og saa opfatte man det. Da delte Regjeringen Ansvaret for Opsættelsen, hvad den ikke gjør nu. Men nu for Tiden er efter min Mening Forholdet saaledes, at man ikke kan forudsæ, naar Krigen vil komme. Jeg vil gjøre den almindelige Bemærkning, at saadanne store Krige komme ofte ganske pludselig. Hvis vi ville se tilbage paa, hvorledes Krigen kom i 1870, saa stod det jo saaledes, at efter Sadowa i 1866 kunde man med Sikkerhed sige, at der inden mange Aar vilde komme Krig mellem Preussen og Frankrig. Frankrig vilde ikke lade Preussen rolig have den store Overvægt, det havde faaet i Midt-Europa, dertil sølte Frankrig sig altfor stærkt den Gang; det var jo feilt, Frankrig var ikke saa stærkt, som det troede. I 1867 saa det allerede meget truende ud, saa gik der nogle Aar, man hørte ikke Videre dertil, man troede, at det kunde trække ud i mange Aar, men saa kom der en ren Bagatel, et Tronfølgespørgsmaal i Spanien 1870, der gav Anledning til, at man paa en Gang, indt man anede det, var midt i Krigen. Man kan aldrig vide, hvorledes det kan komme, og man kan derfor ikke opstille Forsvarsforanstaltninger efter de rent stieblikkelige politiske Situationer, man maa tage den politiske Situation ganske i Almindelighed. Set saaledes, tror jeg rigtignok, at Enhver maa sige, at det nu er saaledes, at der meget let kan komme Krig. Der er en Mængde Konfliktpunkter i Europa, som jeg ikke skal nævne her, men af hvilke ikke et eneste er løst, de henstaar alle uløste. Med Hensyn til Forsvarsforanstaltninger gaar det imidlertid, som naar man skal med Jernbanen, der vide vi jo Alle, at man hellere maa komme en halv Time for tidligt, end et Minut for sent, og saaledes maa Forsvarsforanstaltninger hellere være færdig 5 à 6 Aar før Dieblittet kommer, end 3 Maaneder for sent. Det der derfor navnlig for mit Vedkommende var mig om at gjøre, var at skønne over den politiske Situation. Mit almindelige Skøn har jeg udtalt; med Hensyn til det specielle Skøn, da stod det for mig, da den 1ste April var kommen, saaledes, at man havde tilstrækkelig Tid til at gjøre en saadan Fæstning færdig, den vilde tage ca. 1½ Aar. Som oftere udtalt, hvis